

Konstytucja 3 maja -1791 r.

Święto Konstytucji 3 Maja, to jedno z najważniejszych świąt polskich. Każdy Polak powinien znać historię tego święta narodowego związanego dającego przywileje wszystkim Polakom. Nie możemy się spotkać (jak co roku) na szkolnych majowych obchodach tego święta. Dlatego postanowiłam przypomnieć Wam jego zarys. Chętnych zapraszam do odwiedzenia strony

https://epodreczniki.pl/a/reformy-panstwa-w-czasach-stanislawa-augusta-poniatowskiego/Di3e8Z6mH#j0000008VTB6v32_00000045 na której znajdziecie wiadomości związane z królem, konstytucją oraz późniejszymi, dalszymi tragicznymi losami naszego kraju (dwa kolejne rozbiory Polski).

229 lat temu Sejm Czteroletni po burzliwej debacie przyjął przez aklamację ustawę rządową, która przeszła do historii jako Konstytucja 3 Maja. Była drugą na świecie (po Stanach Zjednoczonych Ameryki) i pierwszą w Europie ustawą regulującą organizację władz państwowych, prawa i obowiązki obywateli.

Po śmierci Augusta III, podczas elekcji w 1764 roku, tron Rzeczypospolitej objął Polak Stanisław August Poniatowski. Jego wybór nastąpił dzięki poparciu cesarzowej Rosji Katarzyny II. Podczas bezkrólewia do Polski wkroczyło wojsko rosyjskie, którego obecność przesądziła o zwycięstwie Poniatowskiego. Katarzyna chciała, aby na tronie polskim zasiadała osoba zupełnie jej podporządkowana. Dzięki temu Rzeczpospolita miała się stać państwem ściśle związanym z Rosją. Zarówno Rosji, Prusom, jak i Austrii zależało na tym, aby Rzeczpospolita pozostawała bezbronna i pozbawiona silnej armii. Dlatego kraje te nie pozwalały na przeprowadzenie w Polsce poważniejszych reform. Było to tym łatwiejsze, że również większość szlachty polskiej nie widziała potrzeby reformowania państwa i utrzymywania dużej armii. Dla szlachty najważniejsze było przestrzeganie jej praw: wolnej elekcji i liberum veto. Nowy król miał jednak cichą nadzieję, że uda się przekonać zarówno szlachtę, jak i carycę Katarzynę do poparcia pewnych reform. Jako człowiek o wielkiej kulturze i znakomitym wykształceniu uważał, że należy przede wszystkim zadbać o rozwój oświaty. Starał się również poprawić stan gospodarki kraju.

Stanisław August od początku swych rządów starał się zmieniać słabą i zacofaną Rzeczpospolitą. Napotkał jednak opór zarówno ze strony Rosji, jak i samej szlachty, niechętniej reformom. Większość obywateli obawiała się, że jakiegokolwiek zmiany doprowadzą do likwidacji przywilejów szlacheckich. Dlatego król za niezwykle istotne uznawał poprawienie poziomu edukacji i gruntowne zmiany w szkolnictwie. Stanisław August miał nadzieję, że lepiej wyedukowani obywatele zaczną sami dostrzegać słabości państwa i konieczność

reform. Dzięki staraniom nowego króla i jego współpracowników powołano Komisję Edukacji Narodowej. Zreformowane szkoły kształcić miały obywateli patriotów, którzy przyczynią się do zmian w kraju. I rzeczywiście, z czasem coraz większa część szlachty zaczęła zdawać sobie sprawę, że zmiany są potrzebne. W 1788 roku rozpoczął obrady w Warszawie Sejm Wielki. Podczas czteroletnich obrad przeprowadzono wiele ważnych reform. Najważniejszą z nich było uchwalenie w 1791 roku Konstytucji 3 maja, która miała odmienić kraj i sprawić, że będzie silny i nowoczesny. Obawiano się jedynie, jak na zmiany w Polsce zareaguje caryca Katarzyna II.

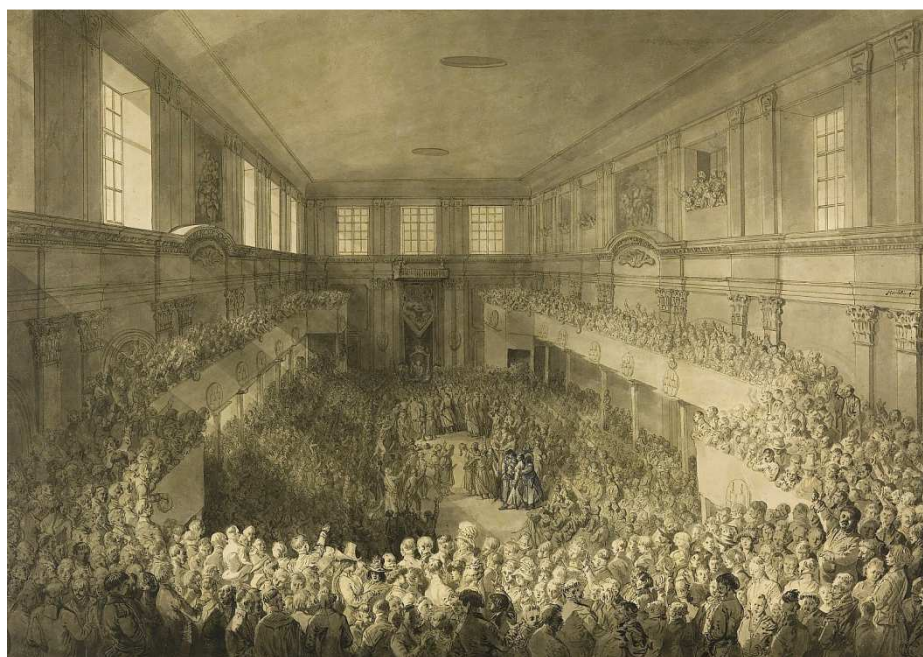
Portret koronacyjny Stanisława Augusta Poniatowskiego

Uchwalenie **Konstytucji 3 maja** – obraz Jana Matejki, 1891

Święto Narodowe Konstytucji 3 maja

Konstytucja 3 Maja stanowi ważny element pamięci zbiorowej, bez której żadna wspólnota istnieć nie może. Polska odzyskiwała niepodległość trzykrotnie: właśnie 3 maja 1791 r. oraz 11 listopada 1918 r. i 4 czerwca 1989 r. Od 1989 roku Święto Konstytucji 3 maja – znów jest świętem narodowym a od 2007 roku obchodzone jest również na Litwie.

Zaprzysiężenie Konstytucji 3 Maja, 1791, rysunek tuszem, Biblioteka Narodowa

Najważniejszym osiągnięciem Sejmu Wielkiego było uchwalenie Konstytucji 3 maja. Dokument ten opracowywało wiele osób, wśród nich sam król i jeden z najwybitniejszych reformatorów Hugo Kołłątaj. Konstytucja była zbiorem praw regulujących funkcjonowanie państwa. Zmieniała ona w sposób zasadniczy całą Rzeczpospolitą. Kraj miał być monarchią parlamentarną, a na tronie miał zasiadać władca dziedziczny. Zlikwidowano tym samym wolną elekcję królów, która wykorzystywana była w XVIII wieku przez sąsiednie mocarstwa jako pretekst do mieszania się w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej. Usprawniono również działanie sejmu, likwidując zasadę liberum veto. Powołano rząd, który miał wspólnie z królem sprawować władzę. Podjęto też decyzję, że mieszczaństwo otrzymają niektóre prawa szlacheckie. Konstytucja przyjęta została w sposób entuzjastyczny przez lud zgromadzony na ulicach Warszawy. Uczczono ją nawet specjalną pieśnią.

Nie należy zapominać o **symbolach narodowych**, które towarzyszą Polakom od wieków oraz **szacunku , właściwej postawie wobec naszych symboli.**

Flaga Polski obchodzi swoje święto 2 maja

Wybór barw flagi jest odwzorowaniem kolorów chorągwi polskiej, białego orła na czerwonym tle, oficjalnego symbolu państwa już od średniowiecza. Znak w godle, czyli orzeł, jest ważniejszą jego częścią niż tło, dlatego kolor biały jest na górze, a czerwony na dole (i dlatego poprawnie mówi się, że flaga jest białoczerwona). Jeśli barwy zawieszone są w układzie pionowym, to biały umieszcza

się po lewej stronie płaszczyzny oglądanej z przodu. Natomiast w rozetkach, czyli tak zwanych kotylionach, biały powinien być wewnątrz, czerwony na zewnątrz.

Godło polski

Godłem Rzeczypospolitej Polskiej jest wizerunek orła białego ze złotą koroną na głowie zwróconą w prawo, z rozwiniętymi skrzydłami, ze złotym dziobem i szponami. Orzeł umieszczony jest na czerwonym tle tarczy.

Godło Polski. Jakim zmianom uległa korona i głowa orła?

Na początku funkcję godła pełnił orzeł z koroną na głowie, która posiadała krzyż. W trakcie unii polsko-litewskiej orzeł stanął obok litewskiej Pogoni. Podczas rozbiorów i dwóch wojen światowych stosowanie tradycyjnego godła polskiego było zakazane. W trakcie zaborów orzeł pozbawiony był głowy uniesionej do góry i skierowanej w "dumną", prawą stronę. Wszystko to po to, aby ukazać upokorzenie i umniejszenie Polski w tych czasach. Głowa orła w trakcie niewoli zwrócona była w lewo. Warto też zaznaczyć, że w tych czasach orzeł pozbawiony był korony. Na swoje miejsce wróciła ona dopiero w 1989 roku. Jednak już nie w takiej samej postaci jak na początku państwa polskiego. Wówczas była ona zamknięta u góry, aktualnie jest otwarta co symbolizuje niepodległość.

Godło Polski. Legenda

Trzej bracia: Lech, Czech i Rus opuścili swoje rodzinne strony i udali się na północ w poszukiwaniu nowych, żyznych terenów. Legenda głosi, że Czech powędrował na zachód, Rus na wschód, a Lech na północ. Wynika z tego, że w ostatnich latach pierwszego tysiąclecia naszej ery, na równinnych obszarach dzisiejszej Wielkopolski znajdował się Lech, który ujrzał orła na tle zachodzącego słońca. Kontynuował on swoje poszukiwania odpowiedniego miejsca na osadę, aż wreszcie trafił na ziemie, które dzisiaj przynależą do Gniezna. Niepewny czy dalej nie znajdzie żyzniejszych terenów, zatrzymał się w tym miejscu, aby odpocząć i zebrać myśli. Wieczorem obserwował przyrodę szukając jakiegoś elementu, który by go przekonał do wyboru tego miejsca. Słońce zaszło, czerwieniąc całe niebo dookoła. Wśród tej czerwieni Lech na jednym z drzew ujrzał gniazdo tak wielkie, jakiego dotąd jeszcze nie spotkał.

Gniazdo okazało się domem orła, który rozpostarł swoje skrzydła na tle czerwonego nieba. W tym momencie Lech przypomniał sobie historię Romulusa i uznał, że zbudowanie osady w tym miejscu zdobędzie przychyłność bogów. Dlatego też osiadł w tym miejscu i zbudował miasto, które nazwał Gnieznem.

Właśnie w ten sposób zaczęła się legenda powstania polskiego państwa i naszego godła.

Hymn Polski. Historia

W 1797 roku, podczas trzeciego rozbioru Polski pod wpływem emocji i dużego wzruszenia, polski pisarz i polityk Józef Wybicki napisał Pieśń Legionów Polskich we Włoszech, nazywaną aktualnie Mazurkiem Dąbrowskiego. Autor melodii nie jest do końca znany, jednak pieśń bardzo szybko zyskuje dużą popularność wśród legionistów. Niespełna 6 miesięcy później, pieśń ta znana jest już we wszystkich zaborach.

Pieśń ta śpiewana była podczas najważniejszych wydarzeń w historii Polski, tzn.:

- 3 listopada 1806 r. - zwycięski wjazd gen. H. Dąbrowskiego i J. Wybickiego do Poznania
- 1848 r. - Wiosna Ludów
- 1830 r. - powstanie listopadowe
- 1863 r. - powstanie styczniowe

Dzięki temu naród polski czuł się jedną wspólnotą, wierzącą w odzyskanie niepodległości. W niedługim odstępie czasowym, Pieśń Legionów Polskich we Włoszech została przetłumaczona aż na 17 języków, w tym na angielski i niemiecki. **Oficjalnie Mazurek Dąbrowskiego pełni funkcję hymnu narodowego od 1927 roku**

Hymn Polski

*Jeszcze Polska nie zginęła,
Kiedy my żyjemy.
Co nam obca przemoc wzięła,
Szablą odbierzemy.*

*Marsz, marsz Dąbrowski,
Z ziemi włoskiej do Polski.
Za twoim przewodem
Złączym się z narodem.*

*Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę,
Będziem Polakami.
Dał nam przykład Bonaparte,
Jak zwyciężać mamy.*

Marsz, marsz...

*Jak Czarniecki do Poznania
Po szwedzkim zaborze,
Dla ojczyzny ratowania
Wrócim się przez morze.*

Marsz, marsz...

*Już tam ojciec do swej Basi
Mówi zapłakany -
Słuchaj jeno, pono nasi
Biją w tarabany.*

Marsz, marsz...

